

Obsah

Úvod. CHARAKTER FILOSOFIE 17. STOLETÍ	9
1. Vztah filosofie k praxi	10
2. Autonomie myšlení a osamostatnění individua.	11
3. Myšlenka systému a ideál poznání	13
4. Mechanistický a naturalistický způsob myšlení	15
5. Pronikání myšlenky nekonečna do kosmologie	16
6. Metafyzika jako teorie zkušenosti	17
I. FRANCIS BACON	19
1. Baconův život a dílo	19
2. Základní myšlenky teorie poznání	24
3. Baconova nauka o induktivním poznání	30
4. Cesta experimentálního poznání	36
5. Teorie a praxe	41
II. GALILEO GALILEI A METODA PŘÍRODNÍCH VĚD V 17. STOLETÍ	45
1. Galileiho život a dílo	45
2. Analytická metoda	50
3. Vědecká metoda a metafyzika	55
4. Johannes Kepler	59
III. RENÉ DESCARTES	62
1. Život a dílo	62
2. Provizorní morálka a idea definitivní etiky	74

3. Metafyzické předpoklady teorie poznání	80
4. Metodická pochybnost	91
5. První princip	96
6. Důkazy Boží existence	101
7. Metafyzická záruka pravdy a základy fyziky	105
8. Kosmologie a fyziologie	108
9. Psychologie	112
10. Směry descartovského bádání	116
IV. REAKCE NA KARTESIÁNSKOU VÝZVU	119
1. Námitky k <i>Meditacím</i> a Descartovy odpovědi	119
2. Descartův spor s Regiem	125
3. Marin Mersenne a jeho vztah ke kartesianismu	126
4. Pierre Gassendi	129
a) Osobnost a dílo	129
b) Kritika racionalistické koncepce vědy	131
c) Základní metafyzické myšlenky	136
5. Joseph Glanvill	142
6. Pierre Bayle	147
V. BLAISE PASCAL A LOGIKA Z PORT-ROYAL	150
1. Pascalův život a dílo	150
2. Logika a metodologie	155
3. Pascalova filosofie náboženství	159
4. Logika z Port-Royal	166
VI. OKASIONALISTÉ	171
1. Okasionalismus jako další rozvinutí kartesianismu	171
2. Clauberg, La Forge a Cordemoy	173
a) Johannes Clauberg	173
b) Louis de La Forge	176
c) Gerald de Cordemoy	178
3. Arnold Geulincx	181

a) Základní myšlenky teorie poznání	183
b) Metafyzika	188
c) Etika	191
4. Nicolas Malebranche	194
a) Život a dílo	194
b) Teorie poznání	197
c) Inteligibilní rozlehlost	202
d) Já, Bůh, svět	204
e) Okasionalistická hypotéza	209
f) Morálka a víra	212
VII. THOMAS HOBBS	219
1. Život a dílo	219
2. Hospodářská, společenská a politická situace	224
3. Metoda	228
4. První filosofie a obecná nauka o pohybu	233
5. Filosofie přírody	235
a) Teorie poznání	235
b) Teorie hodnot	237
c) Kosmologie a racionální theologie	238
6. Teorie normativity	239
7. Základy filosofie státu a práva	243
8. Ideologie a analýza světového názoru	249
9. Sociologické otázky v pohobbesovské filosofii 17. století.	254
VIII. HERBERT Z CHERBURY A CAMBRIDGESKÝ PLATONISMUS	259
1. Charakter anglického platonismu	259
2. Herbert z Cherbury	261
3. Ralph Cudworth	265
4. Henry More	271
IX. BENEDICTUS DE SPINOZA	279
1. Osobnost a dílo	279
2. Předpoklady teorie poznání	283

3. Základy metafyziky	294
a) Základní pojmy a zásady	294
b) Boží existence a podstata	297
c) Psychofyzický problém	302
4. Teorie afektů	304
a) Podstata a druhy afektů	304
b) Teorie hodnot	306
5. Nauka o svobodě	309
6. Společenství a stát	311
7. Kritika náboženství a hermeneutika	318
8. Perspektivy interpretace Spinozy	321
Seznam zkratek	325
Seznam literatury	326
Věcný rejstřík	365
Jmenný rejstřík	373
Ediční poznámka	383